

Kaavoitusaloite – Mäntyvaaran tuulivoimahanke

KH 22.06.2026 § 230
772/10.02.02/2026

Kaupunginarkkitehti Harri Ryyänen (etunimi.sukunimi@tornio.fi)
Kaupunginjohtaja Jukka Kujala

Fortum Tuuli ja Aurinko Oy on esittänyt 20.5.2025 Tornion kaupungille AKL 77 a–c § mukaisen osayleiskaavan käynnistämistä Aapajärven alueella.

Mäntyvaaran tuulivoimahankealue sijaitsee noin 20 km Tornion keskustajamasta. Tuulipuistoalueeksi kaavoitettavan hankealueen pinta-ala on kaavoitusaloitteen mukaisesti noin 3 200 ha. Aloitteessa esitetyn alustavan suunnitelman mukaan alueelle olisi mahdollista rakentaa enintään 30 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus olisi enintään 300 m ja nimellisteho 7–10 MW/voimala. Hankkeen voimalamäärä, koko, sijoittelu ja kaava-alueen rajaus tarkentuvat suunnittelun, kaavoituksen ja ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä.

Hankkeessa rakennetaan voimaloiden lisäksi sisäiset tie- ja sähkönsiirtoyhteydet, mahdollinen sähköasema sekä liityntä sähköverkkoon. Myös akkuvaraston sijoittamista alueelle tarkastellaan.

Mäntyvaaran hankkeen verkkoliityntää tarkastellaan ensisijaisesti Fingridin Viitajärven ja Keminmaan 400 kV sähköasemien kautta. Sähkönsiirto hankealueelta näille sähköasemille on tarkoitus toteuttaa 400 kV voimajohtolla, joka sijoitettaisiin mahdollisuuksien mukaan samaan johtokäytävään olemassa olevien voimajohtojen kanssa ympäristö- ja maankäyttövaikutusten minimoimiseksi.

Mäntyvaaran hankkeen sähköasema sijoittuu hankealueelle ja toimii osana hankkeen sähkönsiirtoratkaisua. Verkkoliityntäratkaisut ja voimajohtoreitin tarkempi sijainti täsmentyvät hankesuunnittelun edetessä sekä yhteistyössä Fingridin kanssa.

Hakija on solminut alueella maanomistajien kanssa maanvuokrasopimuksia yhteensä noin 2 800 ha. Maanvuokrasopimukset tehdään kokonaisten palstojen osalta. Maanvuokrauksen tämänhetkinen tilanne mahdollistaa hankkeen toteuttamisen.

Osayleiskaavan laadinnan yhteydessä selvitetään hankkeen vaikutukset ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA).

Hanketoimija vastaa kokonaisuudessaan osayleiskaavan laadinnan, selvitysten ja suunnitelmien kustannuksista sekä kuuluttamis- yms. kuluista.

Tornion kaupunki perii hanketoimijalta voimassa olevien kaavoituksesta ja muista kaavoitukseen liittyvistä viranomaistehtävistä perittävien maksujen mukaisesti kustannukset kaavahankkeen käsittelystä ja kaavoituksen ohjauksesta.

Fortum Tuuli ja Aurinko Oy pyytää ottamaan huomioon kaikessa aurinko- ja tuulivoimahanketta koskevassa kunnan päätöksenteossa esteellisyyden vaikutuksen kaavoitusaloitteen mukaisesti.

Tornion kaupunginhallitus on lausunnossaan Lapin tuulivoimaselvitykseen 2022 ja jatkohankkeeseen Lapin tuulivoimaselvitys 2023-2024 (KH 20.2.2023 § 48) todennut, että tuulivoimalahankkeiden kokonaishyödyt kaupungille ovat yhteisvaikutusten arvioinnin näkökulmasta suuremmat, kuin haita ja että hankkeiden toteutuessa niiden tuottamat kiinteistöverotulot (n. 400 000€/30v/mylly), mahdolliset yhteisöverotulot, sekä maanvuokratulot tukevat kaupungin mahdollisuuksia laadukkaiden kuntapalveluiden tuottamiselle tulevaisuudessa.

Samassa lausunnossa myös todetaan, että Tornion kaupungissa jo käynnistyneiden tuulivoimaosayleiskaavahankkeiden ja esitetyn alueen (38 Haapamaa) lisäksi emme katso enää olevan tarvetta esittää lisätuulivoiman suunnittelua kaupungin alueelle.

Tämän päätöksen mukaisesti kaupunginhallitukseen ei ole tuotu uusia esityksiä tuulivoimahankkeiden kaavoitusaloitteista.

Tuulivoimahankkeiden laajuus on kuitenkin muuttunut vuoden 2023 päätöksen jälkeen ja tällä hetkellä hankkeissa laadittujen ympäristövaikutusten arviointimenettelyjen perustella hankealueiden maantieteellinen suuruus on pienentynyt ja yksi hanke on päätetty jättää kokonaan toteuttamatta. Määrällisesti tuulivoimaloita on tällä hetkellä kaavoituksessa 35-40 kappaletta vähemmän, kuin kaupunginhallituksen vuoden 2023 päätöksen aikana.

Liite

Tornio Mäntyvaara Kaavoitusaloite 20260520

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Tornion kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy Mäntyvaaran tuulivoimahankkeen kaavoitusaloitteen.

Päätös

1.varapuheenjohtaja Risto Välimaa ilmoitti olevansa esteellinen asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta kello 15.55. tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyyden peruste: hallintolaki 28.1. § 3. kohta. Käsittelyn aikana jäsen Ismo Säily teki seuraavan muutosehdotuksen, jota jäsen Arto Liikamaa kannatti:

"Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto pitäytyy vuoden 2023 kaupunginhallituksen päätöksessä ja uusia tuulivoima-alueita ei avata kaavoitukselle."

Kun pyydettyjä puheenvuoroja ei enää ollut, puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi. Koska oli syntynyt pohjaedotuksesta poikkeava kannatettu muutosehdotus, totesi puheenjohtaja, että asiasta on suoritettava nimenhuutoäänestys.

Niiden, jotka kannattivat kaupunginjohtajan pohjaedotusta, tuli äänestää "JAA". Niiden, jotka kannattivat jäsen Säilyn tekemää ja jäsen Liikamaan kannattamaa muutosehdotusta, tuli äänestää "EI".

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä pohjaedotus sai 5 JAA-ääntä ja jäsen Säilyn muutosehdotus sai 5 EI-ääntä. Lisäksi poissa oli 1.

JAA-äänen antoivat 2.varapuheenjohtaja Aalto, jäsenet Hyöppinen, Rämö ja Sainmaa sekä varajäsen Juntti.

EI-äänen antoivat puheenjohtaja Rainio, jäsenet Harjuoja, Liikamaa ja Säily sekä varajäsen Hyry.

Poissa oli 1.varapuheenjohtaja Välimaa.

Koska äännet menivät tasan, ratkaisi puheenjohtajan ääni. Koska puheenjohtaja äänesti "Ei", totesi puheenjohtaja, että kaupunginhallitus hyväksyi jäsen Säilyn tekemän muutosehdotuksen.

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto pitäytyy vuoden 2023 kaupunginhallituksen päätöksessä ja uusia tuulivoima-alueita ei avata kaavoitukselle.

Päätöksenteon jälkeen pidettiin kokoustauko kello 16.12–16.20.
